9-a JARO, N-o 409 MONATA ESPERANTO-GAZETO 25. SEPTEMBRO 1933

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO, ADMINISTREJO K SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO : 23, rue Boyer, Paris 20e

LA EKSPERIMENTO SUKCESIS.

La laborista altlernejo esperantista dum la Stokholma kongreso

Diverstemaj lekcioj de K-doj el sep landoj. Granda intereso ĉe la aŭskultantoj : demandoj k vigla diskutado post la lekcioj. Inter 100 k 400 aŭskultantoj ĉe la lekcioj. —

La K-doj, kiuj ne povis ĉeesti la SAT-kongreson en Stokholmo, kun plezuro ekscios, ke la « Altlernejo », tie okazigita kiel eksperimento, havis sukceson, kiu pravigas ĝian rearanĝon dum venontaj SAT-kongresoj.

Sabaton, la 5-*an de aŭgusto* je la 10-a, la kurso estis malfermata per paroladeto de K-do *Paŭlo Neergaard*, Kopenhago, la gvidinto de la Altlernejo. Bonvensalutante la partoprenantojn li akcentis la bezonon, ke oni en la klasbatala esp-movado sekvu la ekzemplojn el diversaj landoj : fari specialajn altlernejojn, kiuj klerigas la klaskonsciulojn pri tiuj temoj, pri kiuj la ĝeneralaj lernejoj de la ŝtato ĝuste malklerigas. Per lekcioj ni kolektu spertojn, argumentojn science bazitajn, utilajn en nia lukto pro pli racia ordigo de la socio.

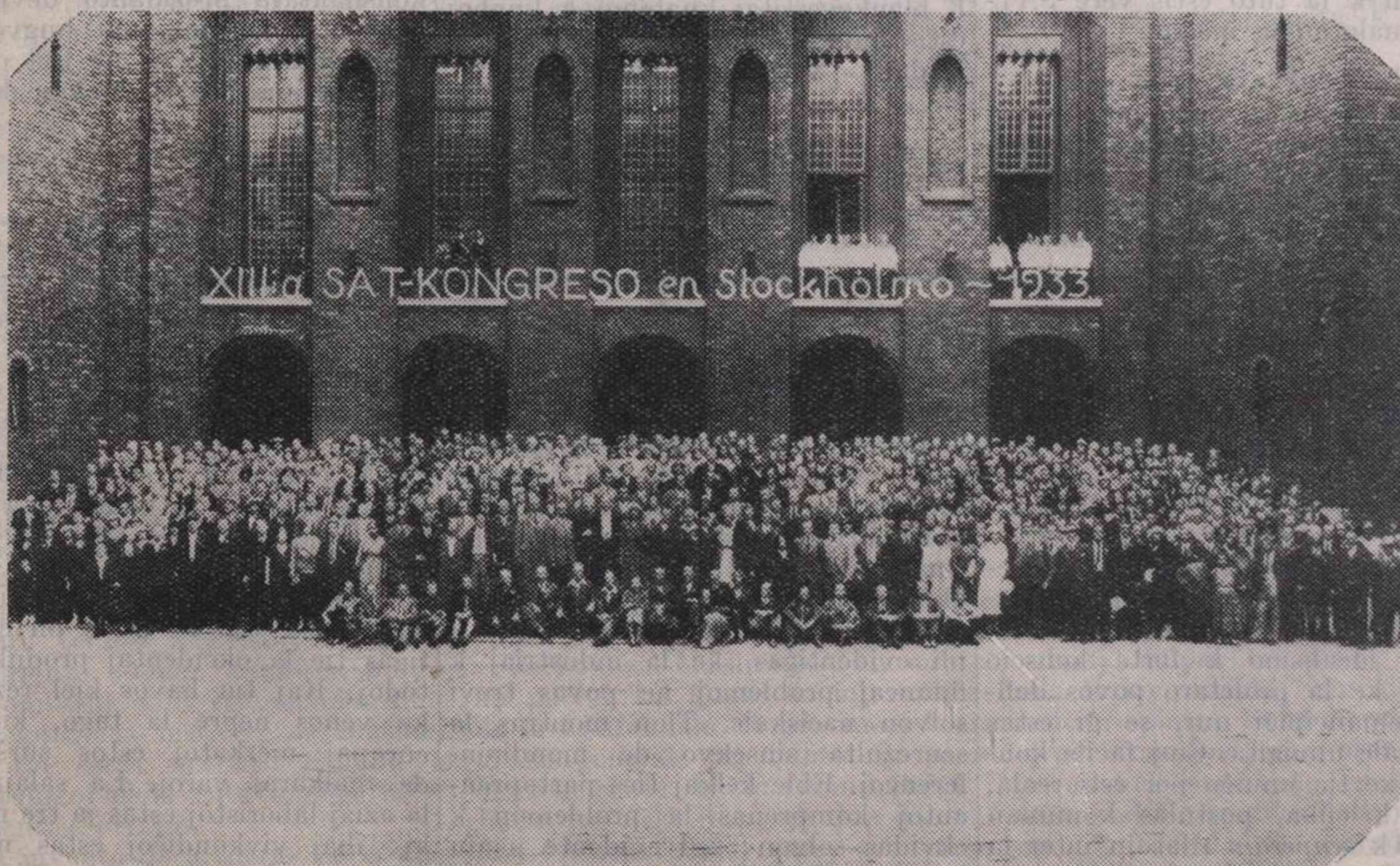
Poste lekciis K-do *Joel Sulsky*, Anglio, pri *Laboristaj organizoj en Britio* : (politikaj, sindikataj, klerigaj, junularaj) ; lin sekvis K-do *Neme Ruus*, Tallinn, kiu paroladis pri la *Estona Literaturo*. K-do *G. Hirdman*,Stokholmo,posttagmeze samtage paroladis pri la agado de la Sveda Laborista Kleriga Asocio (A.B.F.). Sekvis lekcio de K-do *Neergaard* pri la fundamentaj leĝoj de la heredoscienco. Fine K-do *John Johanson*, Stokholmo parolis pri la kontraŭalkohola leĝaro en Svedio.

Mardon, *la* 8-*an*, okazis du lekcioj : K-do *J. Lundberg*, Stokholmo, lekciis pri la *koopera movado en Svedio* k K-do *Neergaard* daŭrigis sian lekcion, parolante pri *heredado ĉe la homo*.

Jaŭdon, *la* 10-*an*, okazis en Gustavsberg du lekcioj : K-do *Wäinö Ahde*, Helsinki paroladis pri la *faŝisma movado en Finlando* ; K-do *Simon Aarse*, Amsterdamo, pri *Religio k Socialismo*.

Vendredon, *la* 11-*an*, je la 20-a, okazis la lasta lekcio (en kunveno de Laborista Klubo Esperantista de Stokholmo). K-do *Lanti* lekciis pri la fama franca aŭtoro *Rabele* (Rabelais).

Resumon pri la lekcioj trovas la legantoj en la « Kongresa Protokolaro », kiu estas aldonita al ĉi tiu n-ro de « S-ulo ».

La 600 kongresanoj sur ŝtuparo de l'Urbodomo.

Kongresa rapsodio

Nia XIII-a estiĝis surprizo el multaj vidpunktoj. Eĉ la plej optimistaj antaŭvidoj estis tro malgrandaj rilate al la partopreno. Cetere la tuta kongreso donis al ĉiu surprizon post surprizo, k la Organiza Kongres-Komitato mem estis surprizata, ekz. en Gustavsberg, kie la porcelana fabriko malavare preparis memoraĵon — cindrujo el porcelano kun kongresteksto — sen la scio de OKK, kiun oni disdonis dum la trairo de la fabriko. Ankaŭ la ŝipveturo al Tollare k Gustavsberg estis ĉarma. En Tollare la aŭtobusa grupo forlasis nin por returni sin hejmen al la laboro.

* * *

Ĉu la plej granda surprizo estis la porcelana memoraĵo aŭ la aranĝo de Laborista klubo esperantista de Gustavsberg, oni ne povas diri. Tre strange tamen estis vidi K-dojn Lanti, Eriksson, Johansson k Aarse sub la bildo de Kristo en sekta preĝejo, al kiu ni devis rifuĝi pro la en Svedio ordinara tiutempa pluva vetero. La vortoj de K-do Lanti tamen karakterizas la senton de ĉiuj : « Jen ni iras de surprizo al surprizo ! Kiu povis imagi al si, ke SAT-kongreso finiĝus en preĝejo aŭ ke privatkapitalista entrepreno donus al SAT-anoj memoraĵon ! » Tamen en tiu religiejo okazis la lekcio de K-do Aarse pri Socialismo k religio, krome tie lekciis K-do Ahde el Helsinki pri Lapua movado, *La Internacio* sonis tie post la finvortoj de K-do Eriksson k la tuto estis vere SAT-aneca malgraŭ la medio.

* * *

Ĉe la kooperaj entreprenoj oni ekhavis imagon pri altteknikaj aranĝoj k ankaŭ pri la rapida prizorgo de maŝinoj k distribuo de panoj, legomoj k aliaj aĵoj por konsumado. Speciale ĝojiga surprizo estis la vizito al Luma-Fabriko, kie unu K-do, dungita tie, preparis surskribojn super la diversaj maŝinoj. Pro tio ĉiu havis bonan bildon pri la fabrikado de kooperaj ampoloj[1].

Dum iuj grupoj rigardis la fabrikon, aliaj kune kun K-do Lanti ripozetis iomete sur la herbejo ekstere. Subite K-do Lanti fariĝis petolema. Li prenis branĉeton k transsaltis ĝin, havante la branĉeton inter la manoj. Bravege por « patriarko », kiu tiam pli vere ŝajnis esti junulo dekokjara.

* * *

La ruĝ-verdan flagon oni vidis flirtanta sur ĉiu domo, kiu havis ian interrilaton kun nia kongreso ; sur la domego de Salonego de Berns, ekster la Koncerta domo, ĝi flirtis saluton al la kongresanaro marŝanta al Skansen k dum ĉiuj kongrestagoj. ĝi, paralele kun la sveda, montris al la kongresanoj la vojon al Domo de l'Popolo.

* * *

En la granda ĵurnalo *Social-Demokraten* oni dum ĉiuj tagoj povis en esperanto sekvi la pli gravajn novaĵojn el eksterlando ; cetere ĉiuj gazetoj estis tre favoraj k enhavis raportojn kun bildoj pri la diversaj aranĝoj. Speciale eta Suzano Galo k K-do Ozre estis ofte celo de pafado per fotografiloj.

* * *

« La kantobirdaro » de Laborista Esperantoklubo de Stokholmo renkontis egan simpation. La aspekto de l' blankevestitaj knabinoj k knaboj estis ankaŭ tre loga k « La kantobirdaro » vere scias kanti bone.

* * *

En la poŝtoficejo la aferoj bone marŝis. Nia poŝtoficejo estis laŭdire eĉ pli sukcesa por la koncerna instanco ol dum multaj aliaj internaciaj kongresoj en Stokholmo kun la samaj aranĝoj. La vendsumo je poŝtmarkoj estis rimarkinde granda.

* * *

Dum la malferma soleno la ministro pri klerigo k instruo, K-do Artur Engberg, interalie diris : *Mi admonas al ĉiu juna laboristo k al ĉiu juna laboristino unue lerni esperanton k nur poste, se ebloj k mono restos, alian lingvon.*

En la Koncerta domo regis cetere SAT-aneca sento k kiam fine *La Internacio* unisone estis kantata, oni vidis la ardon en la okuloj de l'partoprenantoj.

* * *

La tendaro troviĝis en speciala loko, kiun la urbo Stokholmo pretigis por tendumantoj. Malgraŭ ke la vojo tien estis iom longa, oni tamen tre ŝatis la lokon, kiun oni facile povis atingi per biciklo, tramo aŭ aŭtobuso. Cetere la biciklistoj faris egan propagandon per siaj gaje flirtantaj standardetoj.

* * *

En la urbodomo[1] K-do Lanti dankis en la nomo de la gastoj laŭ sia speciala maniero. Li interalie montris, ke esperanto ankaŭ bone taŭgas por vortludo. Li esprimis la dankon de la malsataj SAT-anoj, kiuj nun per la bonvolo de l'urbo estis satigataj. Tamen li aldonis, ke la urbkonsilantara prezidanto devus esti kontenta, ke nur unu lingvo estis reprezentata, ĉar se ne tiel okazus, li devus aŭskulti la dankon dekkvin fojojn...

Joĉjo.

[1] Elektraj lampoj.

[1] Vd. pri la akcepto en n-o 408.

La signifo de la laborista esperantista movado k la rolo de S. A. T.

(Daŭrigo. Vd. antaŭan n-on.)

Nia movado estas forta k nedetruebla, tial ke naskis ĝin malvarma racio ; tial ke subtenas ĝin entuziasmo, idealismo k forta konscio pri tio, ke la proletaro povos definitive emancipiĝi nur, se ĝi estas mondskale unuigita. Ĉiuj facile konsentos, ke tia unuiĝo por esti reala, natura k efika, postulas komunan lingvon k *senperajn* rilatojn inter la membroj.

La nuna furoro de la faŝismo, de la naciismo en pluraj landoj ne devas trompi nin. Tiuj movadoj povas dume triumfi k eble alkonduki la homaron al nova milita katastrofo la mondon ampleksanta, sed ili neniel kapablas solvi la problemojn, kiujn la senĉesa k nehaltigebla vastiĝo de la permaŝina produktado metas antaŭ nin. Malgraŭ ĉiaj naciismaj penoj la landaj kadroj krakas, fendiĝas ; pli k pli evidentiĝas, ke la industriaj k financaj problemoj ne povas trovi solvon naciskale. Tion montras la senrezulta sinsekvo de mondkonferencoj. Eble kelkaj ties partoprenantoj komprenas la problemon k ekvidas solvon ; sed evidente neniu kuraĝus ĝin proponi pro timo esti konsiderata kiel malbona patrioto, kiel naciperfidulo. La ĝusta solvo ja postulas forlason de la naciaj suverenecoj k forfalon de la landlimoj.

La problemo, estimataj aŭskultantoj, estas ja tutmonda. La fakto, ke Japanio forlasis la Ligon de Nacioj, pruvas tion tre bone. Oriento ne plu toleras la hegemonion de Okcidento, tial ke pli k pli enplantiĝas tie la okcidentaj produktometodoj. Kaj tio havos kiel rezulton, ke venos nepre la tago, kiam la eŭropaj merkatoj estos surŝutataj de malkaraj varoj. La salajroj de la aziaj laboristoj estas ja tre malaltaj ; iliaj vivkondiĉoj estas mizeraj k tio okazigos en tempo pli malpli

Literaturan Aktiviĝon!

Se ni ĉirkaŭrigardas en la esperanta libro-foiro, ni povas konstati, ke lastatempe la eldonado — laŭ kvanto — superis la ĝisnunajn proporciojn. Libroj post libroj aperas, precipe ĉe la burĝoj. Sed tiu ĉi fenomeno por ni signifas nur esperantlingvan paperplenigon ; — nur kvanton.

Por ni la kvalito — la laŭ-laborist-tendenca kvalito estas la grava ! Ni povas konstati, ke preskaŭ mankas libroj en esp. lingvo, precipe belliteraturaj, kiuj krom la « arta » kvalito konvenus ankaŭ por niaj edukaj celadoj ; — kiuj en formo de interesaj rakontoj temus pri la problemoj de la laboristaro k helpus ĝin al *ĝusta koncepto pri sia sorto, devo k pozicio en la socio.* SAT difinas al si en sia statuto ankaŭ la taskon ŝtopi tiun ĉi mankon, la malplenon de tiu ĉi belliteratura « breĉo ».

Bonaj originalaj k famaj nacilingvaj verkoj, kiuj instruas al la amasoj pli altnivelan socialistan pensadon k sintenon en la bataloj, *devas aperi en ĝis nun nesperlita malkara esperanto-eldono.*

SAT realigos tiun ĉi problemon. Ni havas aŭtentikan statistikon pri la sufiĉe grava nombro de tiuj laboristaj esperantistoj, kiuj pro romanlegemo ĝis nun aĉetadis la eldonojn de burĝaj entreprenoj. Ni estas konvinkitaj, ke tiuj k aliaj multcent legemaj Gek-doj volonte legus interesajn verkojn ĉerpitajn el la vivo de la laborista klaso.

La socialista belliteraturo estas ponto, tra kiu la neklaskonscia amaso iras super la abismo — kaptiloj de la nigraj stultigantoj — al la kampo de la pensado. Kaj la distanco inter la klaskonsciiĝo k la kampo de la pensado estas nur unu paŝon longa.

La laborist-tendenca literaturo estas ilo, per kiu la konsciuloj distre evoluigas sin mense k ĉizas la akron de la penskapablo.

Ni bezonas multe, multe da tiaj libroj. Per laborist-tendencaj, por niaj celoj utilaj libroj ni devas elbati el la manoj de la suprajemuloj tiujn librojn, kiuj estas plenigitaj nur per amaj aventuroj aŭ religiecaj stultaĵoj.

La Direkcio k la Literatura Sekcio de SAT fine trovis vojon, kiu ebligas liveri tutan bibliotekon da nove eldonotaj libroj al ĉiuj lab. esperantistoj per ĝis nun neekzistinta malalta prezo. (Vidu sube !).

Nia devizo estu : Laborist-tendencan esperanto-literaturon al la laboristaj esperantistoj !

Literatura Sekcio de SAT (sekretario EMBA).
La Direkcio de SAT.

ALIĜU AL "A.D.L.E.L.", nova eldon-entrepreno de SAT.

Fariĝante membro de A.D.L.E.L. (t.e. « Asocio por Disvastigo de Laborist-tendenca Esperanto-Literaturo », vi ricevos ĉiujare 5 ampleksajn verkojn en esperanto, eldonotajn de SAT. La enhavo de tiuj verkoj estos nure belliteratura (romanoj, rakontoj, antologioj, ks.).

La unua eldonaĵo projektita estas eldono en esperanto de

LA BRAVA SOLDATO ŜVEJK

(ekstrakto ĉ. 150-paĝa el tiu fama humorplena verko de l'ĉeĥa aŭtoro Haŝek). Sekvos originala romano, originala antologio, traduko de verko de moderna prolet-tendenca aŭtoro (verŝajne Sinkler) ktp. La detaligitan planon ni publikigos nepre en unu el la venontaj numeroj.

Ni akceptas vian aliĝon al A.D.L.E.L., se vi pagos 20 fr. frankojn (4 svis. fk.) aŭ ekvivalenton en alia monvaluto. Tiu pago estu farita ĝis la 15. decembro 1933. La tutjara kotizo estos 50 fr. frk. Estante membro de A.D.L.E.L., vi ŝparos grandan monsumon (ĉ. 50%), kiun vi elspezus aĉetante la eldonaĵojn post apero per unuopa mendo !

Ni esperas firme je la sukceso de A.D.L.E.L., sed rimarkigas samtempe, ke ni efektivigos la projekton NUR, SE NI ENREGISTROS 400 MEMBROJN AL A.D.L.E.L. ĝis la 15.XII.33. En okazo de nesukceso ni ne tuŝos la enspezitan monon, kiu restos je la dispono de l'pagintoj.

K-doj, helpu per via pago al nepra sukceso !

Oni pagas al S.A.T. (por ADLEL), 23, rue Boyer, Paris 20.

REZOLUCIO

akceptita de la Socialista Frakcio el SAT-anoj.

Dum la XIII-a Kongreso de SAT okazinta dum aŭgusto 1933 en Stokholmo, okazis speciala kunveno de la Socialista Frakcio el SAT-anoj, en kiu oni interalie parolis pri la nuna stato de internacia esperanto-movado laborista, speciale pri la agado de la socialdemokratoj en SAT, k decidis doni klaran informon, kiun ĉiu bonvole akceptu.

Depost la fondiĝo de SAT multaj socialdemokrataj esp-istoj el la tuta mondo apartenas kiel membroj al tiu ĉi mondasocio k trovis en ĝi ĉiam multajn eblojn labori por la intereso de niaj socialdem. partioj, por la Socialismo mondskale. Jam antaŭ kelkaj jaroj la socialdem. membroj en nia organizo fondis specialan frakcion, kun la celo atentigi speciale la « Duan Internacion » pri la gravo de nia lingvo, ankaŭ por la Internacio mem, por helpi lingve al la organizoj, kiuj sin apogas je la « Dua Internacio ». Ĉi tiu agado de la socialdem. SAT-anoj neniam k neniel estis malhelpata k ankoraŭ bone funkcias.

Spite tiu fakto la « Aŭstria Lab. Ligo Esp-ista » (ALLE) en Vieno opiniis necese fondi novan organizon, nome : « Internacio de Socialistaj Esp-istoj » (ISE), kiu laŭ la opinio de la socialdemokrataj esp-istoj en

proksima, ke salajroj tendencos egaliĝi tra la tuta mondo. Sed, se la okcidentaj laboristoj ne konatiĝos k unuiĝos kun tiuj el la Oriento, la egaliĝo okazos al la malsupro, dum ĉiuj havas intereson, ke ĝi okazu al la supro. En kia ajn direkto okazu la egaliĝo, ĝi estas neevitebla.

Estas utopie kredi, ke oni povas haltigi la teknikan progreson. En pasinta tempo laboristoj disrompis maŝinojn ; hodiaŭ ekzistas burĝaj ekonomiistoj, kiuj rekomendas limigi, reguligi la instalon de maŝinoj. Sed tio estas neebla : neniam la kapitalistoj el la tuta mondo interkonsentos pri tio.

La invento de artilerio havis dum la mezepoko kiel sekvon, ke baronoj, grafoj k dukoj perdis sian suverenecon super la malgrandaj teritorioj de ili regataj, tial ke la dikaj muroj de iliaj kasteloj ne plu ŝirmis ilin kontraŭ la kanonoj. La hodiaŭa tekniko havos nepre similan rezulton rilate al la *nacia* suvereneco. La limoj devas malaperi ; k ne nur Eŭropo, sed la tuta mondo estos vole nevole devigata unuiĝi — se ĝi ne volas refali en primitivan barbarecon.

Kiel okazos tiu unuiĝo ? Ĉu milite, aŭ pace ? La nunaj nacioj rezultas de la kunfandiĝo de provincoj k tio okazis ĝenerale per milito. Ĉu same okazos rilate al la mondunuiĝo ? Estus tro riske respondi tian demandon. Antaŭ kelkaj jaroj oni povis esperi, ke la IIa aŭ IIIa Internacio sukcesos unuigi la tutan laboristaron tiom forte, ke ĝi kapablus starigi novan ordon en la mondo. Bedaŭrinde montriĝis, ke la nacikonscio estas nun ankoraŭ multe pli forta ol la klaskonscio. Necesas esti blinda por tion ne vidi. Kaj la konsekvenco de tio estas, ke oni ne povas esperi fare de la proletaro baldaŭan plenumon de la historia misio, kiun Karlo Marks atribuis al ĝi...

Kiuj kulpas en tio ? Ne estas mia tasko pritrakti tiun demandon. Sed mi opinias, ke ne necesas klarigoj por kompreni, kian grandan rolon povas ludi esperanto en la necesa, urĝa tasko ĝisradike detrui la naciismon, kiu infektas diversgrade la tutan mondon k malhelpas ĝian unuiĝon...

SAT tute ne havas ekzistorajton, k en vero nur signifas novan disigon de la fortoj. Ni opinias, ke en tempo de pleja faŝista danĝero, la socialdemokratoj havas ĉiun kaŭzon por kunigi la fortojn k komune batali kontraŭ tiu danĝero mondskale, k pro tio tute ne komprenas la skisman agon de la aŭstriaj K-doj. Ni konstatas, ke tiu ago ne nur estas ago kontraŭ la bona evoluo de nia mondlingva movado, sed ankaŭ ago kontraŭ la evoluo de niaj socialdem. partioj k kontraŭ la Socialismo mem. Ni bedaŭras, ke tiu skismo venis de socialdemokratoj k eĉ de Vieno, kie, laŭ nia opinio, oni sufiĉe bone vidis la sekvojn de interfrata batalo de la laboristaro.

Krome la kunveno de la frakcio, *konsiderante*, ke ISE tenadas siajn anojn en naciaj grupoj laŭ sia internacia organizformo, kontraŭe al la strukturo de SAT, en kies kadro la Socialista Frakcio plene povas funkcii, k tutplene utiligas la eblojn de esperanto, kiuj favoras al fortigo de mondskala konformiĝo, *opinias*, ke ISE kompare al la Socialista Frakcio el SAT-anoj, ne donas pli taŭgan bazon, k ke ĝi sekve skismige efikas;

decidas esprimi plenan malaprobon pri la agoj de tiuj sampartianoj, kiuj partoprenis en la fonda laboro de ISE k pri la fondiĝo de ISE;

alvokas al ĉiuj socialdemokrataj esp-istoj subteni la Socialistan Frakcion el SAT-anoj k direkti siajn klopodojn al ties fortiĝo k al ŝanĝo de la fondiĝo de ISE favore al nia Socialista Frakcio, k *decidas* publikigi ĉi tiun decidon en « S-ulo » k en aliaj esperantaj aŭ socialistaj organoj.

Komunikoj de la Socialista Frakcio.

La sidejo de la Socialista Frakcio el SAT-anoj nun translokiĝis al Svedio, La P.K. de la Frakcio konsistas el Gek-doj *John Johansson*, prez.; *Tor Solander*, sekr. k kas. k por la virina fako *Agda Carlsson*, krome konsilanta ano estas K-do *A. Veen*, Amsterdam.

Ĉe la multnombre vizitata kunsido de la frakcio oni unuanime akceptis rezolucion kontraŭ ISE, kies tekston vi trovas ĉi-supre.

Socialista Antologio.

La frakci-estraro traktis en sia unua kunsido la eblon eldoni Socialistan Antologion, kiu enhavu la ĉefajn dirojn de socialistaj eminentuloj k ampleksu 100 paĝojn. Rilate al tiu decido ni admonas la Gek-dojn en ĉiuj landoj partopreni per traduko la entreprenon. Antaŭ ol traduki oni sin turnu al la koncerna aŭtoro, kies parolojn oni intencas esperantigi. Kiel tekston por la peto la estraro proponas jenon:

« La Socialista Frakcio de SAT preparas por eldono per la rimedoj de nia tutmonda asocio Antologion. Ni ŝatus, ke kelkaj paĝoj el viaj verkoj troviĝu en tiu Antologio; tial mi petas, ke vi bonvolu permesi al ni ties tradukadon k publikigon k samokaze diri, kiujn partojn vi opinias plej konindaj por tutmonda legantaro ».

Ja havas grandan signifon se la socialistaj gvidantoj ricevas tiun skribaĵon, ĉar tiel oni propagandas nian aferon plej trafe k samtempe ekhavas la permeson de la koncerna persono mem.

Virina fako.

La estrino de la virina fako direktas sin al la K-dinoj en la tuta mondo kun peto helpi al ŝi. Temas pri laborkondiĉoj, salajroj ktp de virinoj en diversaj laborkampoj; krome la esperantistinoj en diversaj lokoj havu koresponde interrilatojn. Venontjare okazos en Anglio granda kongreso, al kiu venos interalie multaj svedinoj. Jam nun la svedaj K-dinoj volas konatiĝi kun la anglaj fratinoj k alvokas al ili korespondi esperante.

En la bonege redaktata virina gazeto « Matenventeto », (Morgonbris) la organo de Sveda Socialista virinaro, nia energia K-dino intencas de tempo al tempo publikigi kun paralela teksto la korespondaĵojn, kiujn ŝi ricevos. Do kunhelpu!

Por la Socialista Frakcio:
John Johansson prez.

Ĉion rilatan al la Frakcio adresu al Socialista Frakcio de SAT, *Upplandsgatan* 1, 3 *tr. 6. g.* Stockholm *(Svedio).*

Komuniko de la Direkcio

La Kongreso en Stokholmo pasis. Ĝi konsentis la starigon de Plenum-Komitato en Parizo. Ĝi konstatis kun bedaŭro aliflanke la decidon de K-do Lanti forlasi sian gvidopostenon. Ni kredas esprimi la sentojn de la tuta SAT-anaro, se ni en la momento, kiam ni prenas sur nin la ŝarĝon plue gvidadi la Asocion, transdonas la dankon al tiu, kiu estas la fondinto k spirita gvidanto de SAT. K-do Lanti jam depost pluraj jaroj manifestis la deziron retiriĝi de la gvidado. Tamen li ne konsentis forlasi la ŝipon en tempo, kiam minacis la organizon gravaj danĝeroj, skismulaj atakoj k preskaŭa bankroto. Sed nuntempe, kiam SAT montras signojn de resolidiĝo, li translasas kun sento pri sekuro la direktilon al aliaj manoj.

Ni promesas fari niaflanke, kion ni povas, por ke SAT daŭrigu firme k senŝanceliĝe sian vojon, konvinkitaj, ke ĝia ekzisto estas fakta neceso. Ni petas pri konfido k subteno de la SAT-anaro.

* * *

En kunsido okazinta la 5-an de septembro, jene estas disdividitaj la taskoj interne de la Direkcio: Estas elektita kiel prezidanto *K-do H.* Platjel, *kiel vic-prezidanto K-do* Devaren, *kiel* sekretario *K-do* Banmer *(admin.)*, *kiel help-sekretario K-do* Baro, *kiel* protokolanto *K-do* Bartelmes *(redakt.)*, *kiel helpa protokolanto K-do* Pakje.

Se la laboristoj volas eviti kompletan sklaviĝon, kiel nun okazas en kelkaj landoj, ili estos devigataj serĉi novajn vojojn por atingi sian celon, nome la starigon de l'socialismo. Kaj, parolante pri socialismo, mi pensas pri sociordo, el kiu ne nur la klasoj malaperis, kie ne plu estas burĝoj nek proletoj, nek privilegiita burokrataro, sed ankaŭ kie regas libero, kie la homo konservas, aŭ pli bone, akiris sian tutan dignon. Tia vera socialismo, miaopinie, ne povas ekzisti nur en unu sola lando, sed devas havi kiel kampon la tutan mondon.

Mi jam diris, ke la tekniko pli k pli penetras en Azion. En tiu procezo unuavice marŝas Japanio k estas tre karakteriza fakto, ke tie ankaŭ la esperanta movado larĝe vastiĝas. Antaŭ nelonge eĉ la eksurbestro de Tokio, S-ro Hideĵiro Nagata, faris perradian paroladon, en kiu li forte akcentis la neceson de esperanto. Ĉi-okaze mi altiras la atenton de la svedaj laboristoj al tio, ke ili havas tute apartan intereson konatiĝi, intertrakti k unuiĝi kun japanaj K-doj.

Ne kredu, ke mi fantazias aŭ ŝercas. Per raporto publikigita en *Sennaciulo*, la oficiala organo de nia Asocio, mi eksciis kun intereso pri la laŭdinda entrepreno de via kooperativa movado fabriki k disvendi elektrajn lampojn. Nu, malmultan tempon poste mi legis en iu revuo represon de informo, aperinta en la bulteno de la franca Komerca Ĉambro de Tokio, laŭ kiu elektraj lampoj, fabrikitaj en Japanio, komencas invadi la mondmerkaton; ili jam konkurence venkis en Usono, en Sud-Ameriko k en Afriko; ili penetris en Brition, Holandon k Germanion. Per tiu simpla fakto vi nun certe pli facile komprenas pri la intereso de svedaj laboristoj interrilati kun japanaj fratoj.

Por tion fari, ĉu vi lernos la japanan lingvon, ĉu vi atendos, ke la japanoj lernu la svedan, aŭ ĉu ne estas preferinde sekvi la konsilon de S-ro Nagata, nome lerni esperanton? La respondo al tia demando ne povas esti duba. *(Finota.)*

E. Lanti.

TRA LA ESPERANTA GAZETARO

Aspektoj de esperantista « jubilea » kongreso.

Aperis fine sufiĉe larĝa kongresraporto en « Heroldo » (n-o de 20.8.) pri la « kongreso vere jubilea » (?!). Kiel aspektis do tiu kongreso « vere jubilea » ? Pri tio nur kelkaj citoj el « Her. » mem : « Parte ili sukcesis, la subfosantoj, ĉar venis ne tiom da kongresanoj, kiom ni rajtis atendi, eĉ multaj, kiuj estis pagintaj sian kotizon... » « Entute la LKK devis rezigni multajn avantaĝojn, kiujn ĝi intencis prezenti al la kongresanoj ». Kaj jen kelkaj karakterizoj (raportataj laŭ « Her. ») : En la unua kongres-kunsido (la jarkunveno de Germ. Esp. Asocio) la prezidanto parolis *germanlingve*; li memorigis, ke GEA laboras ne nur por esp-o, sed ankaŭ por Germanio. La estraro ne plu nomiĝas « estraro », sed « gvidkonsilantaro » konforme al la nacisocialista terminaro. Poste (dum la malferma kunsido de la kongreso) « la orgeno ludis po unu strofo de la germ. naciaj himnoj, dum kiuj la publiko ekstaris k multaj braklevis, laŭ la nova germ. kutimo. » Kompatindaj Zamenhofanoj ! La nacisocialisto Berent (Behrendt) elektiĝis kongresprezidanto. Garantiulo, ĉu ne ? La ĉefurbestro de Kolonjo, kompreneble « nazi », rakontas al la verdstelanoj, ke « la nacisocialista revolucio devis veni por gardi la mondon kontraŭ la bolŝevismo». Kaj NSAP-Berent rapidas rimarkigi, ke « oni povas uzi esp-on por bonaj k por malbonaj celoj, same kiel la presarton. Tiajn misuzantojn oni punu ; sed estus maljuste, se oni volus malpermesi esp-on pro tio, ke per esp-o oni povas sekvi malbonajn celojn... » Ĉu li pensis pri ŝtelistoj k murdistoj, kiuj utiligus esp-on en sia praktikado ? Aŭ eble pri tiuj, kiuj spirite preparas militon k dummilite utiligas esp-on por nacieca mensog-propagando ?...

La « Somera Universitato » fiaskis (okazis nur 2 lekcioj).

Tamen ion pozitivan ankaŭ atingis la kongreso : la interkonsento pri la unuecigo de la neŭtrala movado estas atingita. Mortis UFE k ICK k restos UEA en formo plilarĝigita. Nur la gazetara demando (unuecigo ?) ankoraŭ ne estas solvita.

Estis nuboj sur la ĉielo

rimarkigas « The British Esperantist » (sept.) pri Kolonjo. Tamen « la malfermo estis impona k emociiga... sed oni sentis iomete strangan atmosferon pro la kelkaj Hitlerajoj... »

Jen la tuta kritiko de tiuj « neŭtraluloj » pri la abomena reĝimo !

Ili (la organizaj pritraktoj) komenciĝis sub malfacilaj kondiĉoj — eĉ kun minacaj vortoj ; sed tial ke ĉiu deziris trovi interkonsenton, la atmosfero grade pliheliĝis... finiĝis la disputo pri organizo, kiu jam daŭris dum 22 jaroj... »

Laboristaj esperantistoj : estas via vico nun forpeli grizajn nubojn de la ĉielo k starigi la komunan proletan fronton, por venki super indiferento k apatio, super materia k morala malforto. Firmigu SAT per via aliĝo !

Prava fiero.

K-do B. W. en la esperanto-rubriko de « De Fakkel » (organo de sendependaj socialistoj nederlandaj) prave ĝojas pri la fakto, ke « S-ulo » nun estas legata de la pli ol 2000 membroj de la Ned. Federacio de Lab. Esp-istoj. « Estas vere », li skribas, « ke ĝis nun ne ĉiu lab. esp-isto legas sian internacian gazeton. En aliaj landoj ol en Nederl. la LEA-oj ankoraŭ ne decidis abonigi ĉiun membron al « S-ulo ». Tial, laŭ mi, ne estas peko, se ni estas iom fieraj pro la fakto, ke nia Federacio estas la unua asocio, kiu pro sia ĝusta kompreno pri la gravo de intern. gazeto nun abonis « Su-lo »n por ĉiuj siaj membroj ». K-do B. W. tute pravas.

« Internaciisto » definitive mortis !

Post multmonata silento en la tendaro de IPE estas anoncata el Moskvo la definitiva morto de « Internaciisto ». La germana faŝismo donis la mortigan baton al tiu organo, kiu fanfaronadis esti parolilo de... 12.000 (?!) prol. esp-istoj. Nun la « Bulteno de SEU » transprenas la heredajon. Ĝi malaperas siaflanke, k el fandiĝo rezultas kvazaŭ-nova gazeto « Sur Posteno », organo de IPE k SEU. Per nerekta vojo ni sukcesis ricevi la 1-an n-ron, 12 paĝan, presitan en Moskvo, laŭ aspekto ĝemelo de la SEU-a Bulteno. En tiu ĉi n-ro la franca sekcio de IPE plenumis la kutiman « noblan » taskon : jeti koton sur K-don Lanti. Nenio ŝanĝita do : Malnova disko kun agaca melodio.

(Daŭrigota.)

« Mensoga raporto »

Dum la fondkongreso de ISE en Vieno mi provis defendi la starpunkton de SAT. Poste mi raportis pri tio en « S-ulo » (407). Pri tiu raporto oni povas legi en aŭgusta « La Socialisto », ke ĝi estas mensoga. Jes, mi tiam ne skribis la *plenan* veron, forgesante raporti, ke K-do Jonas mem estis tiu kuraĝulo, kiu perforte forrabis el miaj manoj 15-20 SAT-katalogojn, kiam mi volis disdonadi ilin dum la eliro post kunveno en Sindikata domo. Mi tute ne plu volas esti iel ligita kun tiaj homoj, kiuj fikuraĝas publike nomi malvera tion, kio estas fakte vero.

La neaŭstriaj Gek-doj fine devas scii la veron : En « Socialisto » (organo de aŭstria LEA k ISE) oni povas nun legi multon pri demokrateco. Sed sciu : ni, anoj de ALLE, neniam estis demandataj, ĉu ni konsentus fondi novan internacion, al kiu ni devas aparteni pere de ALLE. Mi povas diri, ke multaj (eble plimulto) el la anoj malkonsentas tiun agon de la gvidantoj. Multaj K-doj ja tute ne scias, ke jam ekzistas laborista mondorganizo (SAT), ĉar en « Soc. » preskaŭ neniam estis skribita pri ĝi. Per la fondiĝo de nova « internacio » (inter Hungario k Aŭstrio) certe nenio pliboniĝis, sed nur la ambicio de kelkaj Vienaj gvidantoj estas kontentigata. Ni jam havis sufiĉe da internacioj. Ili ĉiuj fiaskis, sed SAT vivos... ankaŭ en Aŭstrio.

Karl Gehmayer (17 177).

En nia Movado

FRANCIO. *Ljono* (Lyon). La grupo progresas normale pro agemo de siaj anoj. Propag. paroladoj estis faritaj de K-do M. Ru (Roux) en Lyon ĉe Sindik. Junularo (50 p.) k en Bourgoin ĉe Popola Universitato (70 p.). Okaze de l' 13-a kongreso de franclingva LEA la Grupo organizis plensukcesan feston. La lundaj perfektigaj kunvenoj estas bone vizitataj. La jaran ekskurson al Tarare (9.VII.) partoprenis 35 p., kiuj multe propagandis per disdono de mil flugfolioj en vagonaro k stratoj, gluado de agitmarkoj k kantado de revol. kantoj esp. lingvaj. Alia promenado al kamparo venigis multajn membrojn. Nun la grupo-zorgas realigon de laborplano por oktobro. *Parizo.* Pro longa foresto de kelkaj aktivuloj al la Stokh. kongreso, dum julio k aŭgusto la grupvivo estis tre trankvila. Notinda estas ofta vizito de germ. rifuĝintoj esp-istaj al la kunvenoj. La K-dojn regis maltrankvilo, kiam ili legis en la tuta gazetaro pri aresto de grupanoj biciklantaj al Stokholmo, en Germanio. Feliĉe la gazetoj raportis baldaŭ poste pri ilia reliberigo, k K-do *Pakje* povis buŝe raporti al ni (la 28.VIII.), ke ne okazis al ili alia domaĝo ol tempoperdo k pro tio pli malfrua alveno en la kongreslando. Almenaŭ la gazet-propagando pri nia kongreso pro tiu incidento meritas mencion.

Ĉi tiu numero aperas 16-paĝe ! Suplemento: Protokolaro pri la XIII-a SAT-Kongreso. Ni akceptas apartajn mendojn je ĉi tiu n-ro: poekzemplera prezo : fr. fr. 1.50 aŭ unu respondkupono.

Lingva memkontrolo

LEA-oj, aliĝintaj al IPE, havas siajn « lingvajn komisionojn », unuigitajn per Internacia Sekretariaro. Tasko de la komisionoj estas « ĉiuflanka armigo k organizo de la lingvo esperanto » (la cito kun armita per « -ig- » aktiva radiko estas el « Al la Nova Etapo », *Ekrelo* 1932, p. 8).

La lingvaj komisionoj aranĝis specialan recenzo-kontrolan servon. Nun sur ĉiu eldonajo de *Ekrelo* krom nomo de l'tradukinto aŭ de l'aŭtoro estas trovebla nomo de la persono, kiu « lingve kontrolis ». Tia akurata nomregistro devus atesti pri seriozaj postuloj al lingva kvalito de la eldonoj k pri regula funkciado de la recenzo-kontrola servo. Sed jen koncerne tion estas du kuriozoj, kiuj iom ridindigas la aferon.

1) « Hurlu Ĉinio ! » Esperantigis V. Elsudo. Lingve kontrolis V. Kolĉinski.

2) « Maŝinfabriko N. & K. El germana lingvo tradukis A.S. Lingve kontrolis A. Samojlenko.

Nu, ĉiu ja scias, ke V. Elsudo estas pseŭdonimo de K-do V. Kolĉinski mem. Post tia konstato oni povas supozi, ke la tradukinto « A.S. » k la kontrolinto « A. Samojlenko » ankaŭ estas unu sama persono. La supozon firmigas lingvajo de la traduko abunda de diversaj malkorektajoj. Precipe frapas la okulojn (k la orelojn) strangaj sensubjektaj frazoj kiel : « ĉe la ilstabloj estis laborate k fajfate » (p. 9) ; « en la salono tumultiĝis k bruiĝis » (p. 109). Sendube, se K-do Samojlenko ne estus aŭtoro de la novaj esprimmanieroj, li korektus ilin !

Klarigi kaŭzon de la blufo kun la memkontrolo estas neeble. Nur oni povas rememori, ke ambaŭ tradukintoj estas mem lingvaj komisionanoj, do kontrolistoj.

Grodnano.

DISKUTEJO

« Skolta neŭtralismo »

Laŭ niaj principoj pri libera pens-esprimo en SAT-organoj ni aperigas ĉi-suban artikoleton, forlasante parton rilatan al persona klopodado de la aŭtoro en skolta medio. Tiuokaze ni volas rememorigi, ke la aŭtoroj mem respondecas pri siaj skribajoj. *Tute aparte en « Diskutejo ». Eĉ se rilate ĉi tiun temon lokaj aŭ landaj cirkonstancoj eble kreas opinian k agan diferencon, K-do 17 265 siaflanke lernu kompreni, ke en SAT ni konsideras ĉiujn problemojn* laŭ laborista klasa vidpunkto, *k ni sekve logike subtenas la celadojn de* laboristaj junular-organizoj *kontraŭ* tielnomataj *« nepolitikaj asocioj » (skoltoj k.a.).*

Red.

Tio, kion skribas Paŭlo Thorsen pri « Skolta neŭtralismo » en n-ro 408, estas nur duono de la vero, eĉ malpli ol la duono. En asocio de kelkaj milionoj kompreneble estas ĉiuspecaj homoj — inkluzive Lembke. Anstataŭ fari vanan krion kontraŭ la malŝatindajoj de tiu asociego, mi preferas UZI laŭeble ĝiajn bonajn ecojn. Kompreneble mi ne ŝatas la devizon « Dio, Reĝo k Patrio », sed gravas ne la surpapera aŭ surlipa devizo, sed la enkora. La granda plimulto el la skoltoj multe pli pripensas aliajn siajn devizojn, ekz. « Ĉiu skolto ridetas ĉe malfacilajoj », « Ĉiu skolto estas frato al alia skolto sen atento pri lando, raso aŭ klaso ». Al kiu devizo oni atentigas la skoltknabon, dependas ne de la riĉaj altrangulaj gvidantoj, sed de la loka trupestro. Pro tio la spirito en diversaj trupoj estas malsama, k la plej bona spirito regus pli ofte, se niaj K-doj ne tiel malofte akceptus esti trupestroj. En kelkaj landoj, ekz. Nederlando, ili povas efike labori en taŭga junulara organizo de nia movado, k tie eble la skolta movado emas fariĝi pli burĝa k kontraŭa al ni. Sed en Britio oni devas elekti inter efika laboro kun multaj skoltknaboj aŭ tre malefika laboro en unu el la asocietoj, kiuj konkurencas unu kontraŭ la alia...

Estas vere, ke tia ĉefo, kia estas Baden Paŭl (Powell), havas iom da influo sur la ordinarajn skoltknabojn, kiuj deziras povi, same kiel li, daŭrigi la ĉiunoktan dormadon en la subĉiela aero, post kiam ili havos sepdek jarojn, k volonte ili parkerumas la vortojn, per kiuj li instigis la lastan jamboreon okazintan apud Liverpulo.

Tiuj vortoj temas pri « sindonemo k servemo por ideo de tutmonda paco ».

Paŭlo Thorsen skribas pri Danio ; pri la tieaj skoltoj mi nenion scias. Sendube la situacio en diversaj landoj ne estas sama. Sed en Britio ataki la skoltmovadon nur signifas malamikigi senkaŭze aregon da junuloj. Mi ĝojas ke miaj filoj estas viglaj skoltoj. Mi ĝojis ankaŭ vidante, ke en Francio la filo de Marsel Kaŝen (Cachin)[1] estis tia. Kompreneble, se okazus milito, la skolt-asocio helpus la patrion same kiel aliaj asocioj k same kiel la plimulto el la nunaj pacistoj, eĉ multaj SAT-anoj. Tiam miaj filoj, rifuzante servi, estos eksigataj, sed nur same kiel el siaj sportkluboj ktp. — Do, ni *uzu* la skoltmovadon en la multaj landoj, kie ĝi estas uzebla. Uzebla ne por rekta propagando, sed por amikeca rilato kun multaj junuloj. Se ili vidas, ke ni estas bonaj skoltestroj, oni poste ne povos konvinki ilin, ke komunisto estas diablo.

SAT-ano 17265.

[1] Kompartia gvidanto.

Recenzejo

Duope ricevitajn verkojn ni recenzas, unuope ricevitajn ni nur mencias.

Jarlibro de la Esperanto-Movado 1933. Universala Esperanto-Asocio, 1, Tour de l'Ile, *Genève.* 448 pĝ. Form. 11 × 16 cm. Por membroj de U.E.A.

Ĉi tiu Jarlibro estas aranĝita kiel en la antaŭaj jaroj. Okaze de la 25-jara jubileo ĝi entenas pluse Historian Skizon pri la disvolviĝo de U.E.A. k represon de studo de H. Hodler, la fondinto : « Kiel nin organizi ? », kiu aperis en 1912. La libro abundas je statistikoj k informoj pri la movado. Ĝi trafe servos en la rondoj, por kiuj ĝi estas difinita.

Kompletterande Grammatik (Kompletiga Gramatiko) al la Moderna Esperanto-Kurso de Ludv. Puff. Eld. Svenska Arbetar Esperantoförbundet, Upplandsgatan 1, 3 tr.ö.g., Stockholm. 48 pĝ. Form. 13×18. Prezo : 0.50 sv. kr.

Ĉi tiu plaĉe prezentita broŝuro estas helpilo svedlingva por la rektmetoda lernolibro de K-do Puf (priparolita jam ĉi-loke). Ĝi prezentas, same kiel la lernolibro dividite en 16 lecionojn, la gramatikajn regulojn, tabelojn, afiksojn kc. k rekomendas en la fino div. SAT-eldonajojn. La utilo de tiu helpilo estas senduba.

Paŝo post Paŝo. Lernolibro por ĉiuj de *J.W. Minke* k *F. Boom de Vries.* 1. parto. 150 pĝ. Form 13×19. Prezo : 0.75 gd.

Tiu ĉi lernolibro por holandanoj estas verkita rigore laŭ la *gramatika* instrumetodo. Pri ĝi kiel pri samspecaj verkoj por alilingvanoj oni povas diri, ke ĝi prezentas ĉiujn avantaĝojn k ĉiujn malavantaĝojn de tiu ĉi metodo. Unu el la avantaĝoj estas, ke eĉ la plej neklera homo povas sekvi pro la granda detalemo, kun kiu la materialo estas pritraktita. En 116 paragrafoj kun multaj ekzerco-subparagrafoj la lernanto konatiĝas nur kun *parto* de la gramatika materialo (alia parto estas rezervita por dua libro !). Nur en la dek-tria leciono (p. 57) oni instruas la akuzativon ! Cetere la aŭtoroj laboris kun zorgemo ; sed kial la ekzercoparto estas tiom senkolore neŭtrala ? Ĉu la libro ne estu vendata en laboristaj rondoj ? Papero, preso k kovrilo bonkvalitaj. *N.B.*

Jaume Grau Casas. Novaj Amaj Poemoj : Propra eldono de l'aŭtoro, Barcelono. 30 p. Form. 14×21. Prezo : 1 peseto.

Amsopiro trovis de ĉiam sian esprimon en poemoj ; ĉi tiuj originalaj versoj atestas pri talento de l'aŭtoro k taŭgeco de esp-o por krei belajn ampoemojn.

Nova gazeto.

La Pirato. Kajeroj por Satiro, Humoro k Libereco... relativa. Red. 5, av. Galliéni, Courbevoie (Seine), Adm. J. Solsona, 9, rue Hallé, Paris 14. « Kaperas » ĉiumonate. Prezo : 12 fr. fr. jare (10 fr. en Francio).

Rable (Rabelais) diris, ke « ridi estas propraĵo de l'homo ». Vere « La Pirato » larĝe kontentigos ĉiujn, kiuj volas k bezonas ridi. Certe, kondiĉo estas : oni devas iom koni la okazojn k la rolulojn de la esperanta movado (precipe de la neŭtrala) por kompreni la spicitajn humorajojn, el la plumo de la konata satirulo *R. Ŝvarc* (Schwartz). Jen specimeno el la 2-a n-o (julio). Sub « Lastaj rekomendoj al la kongresanoj » (de Kolonjo) R. S. paroligas la Kongres-Komitaton jene : « Koncerne la Ordon ni refoje rimarkigas, ke tio farus malbonan impreson, se la kongresanoj promenus — kiel ĝis nun — sendiscipline tra la kongresurbo. La L.K.K. tial rekomendas, ke la kongresanoj ĉiam promenu taĉmentope, ĉiufoje kvar en unu vico k ili grupiĝu laŭ grandeco. Bone memoru, ke oni ĉiam ekmarŝas per la maldekstra piedo, ĉiuj samtempe k egaltakte... » ktp.

La esperantoklubo en Jönköping aranĝos internacian vesperon la 15-an de februaro 1934. Bonv. sendi leterojn, il. poŝtkartojn k. a. etaĵojn al K-do *G. Svensson*, Gröna Gatan 19, B. *Jönköping*, Svedio. Respondo garantiata.

Memornoto

Represis el « S.R. » : *La Regno de la Homo*, Bièvres, jul.-aŭg., parto el « Rev. mistiko » (n-o 2).

Priesper. artik. k notojn enhavis : *De Fakkel*, Amsterd. (rubr.) 29.8., 1.9., *Signalen*, Stokh., 24.8., 31.8.

Pri SAT : *Mundos Espirita*, Rio de Jan., 24.7., *Le Travailleur*, Belfort, 12.8., *De Fakkel*, Amsterd., 22.8.

Pri la SAT-Kongr. : *Socialdemokraten*, Stokholmo, ĉiutage de 5.-10.8., krome rubrikon en esp-o pri tutmondaj okazintaĵoj ; *Arbetaren*, Stokh., 7.8. (du paĝoj), 23.8. ; *Het Volk*, Amsterd., 21.8.(kun portreto de Lanti) ; *Signalen*, Stokh., 10.8., 17.8. ; *Fyns Social-Demokrat*, Odense, 22.7., 24.8.

Kelkaj holandaj esperantistinoj dez. kor. kun eksterl. Gek-doj. ĉl. Respondo estas garantiata. Skribu al K-dino. *H. C. Langereis*, Barentszstrato 8 (III) *Amsterdam-C.*

KORESPONDADO

Unu enpreso, simpla trilinia anonceto kostas 5 fr. fr., ĉiu plia linio 3 fr. fr. — Grandaj anoncoj kun kadro po kv. cm. kostas 1.20 fr.

Aŭstrio.

K-do *Fr. Haghofer*, Niederfraunleiten 7, *St. Florian*, dez. kor. kun orientaj Gek-doj pri situacio en Oriento. Interŝ. PM, pref. jap., ĉin., insularaj (ned. kol., filip., ktp). Resp. garantiata.

Sovetio.

K-dino *T. Kestner*, Proletarskaj 58, *Voronej*, dez. kor. pri ĉt. kĉl, Interesiĝas pri korpokulturo, muziko, eksterl. PM.

K-do *Aleksandro Ponomarev Sosifoviĉ*, Poĉtovaja 48 a, *Novoĉerkassk*, Sev. Kav. Kraja.

K-do *L. Trapeznikov*, s. *Voskresenskoe*, st. Miŝkino, Ural. obl. kĉl pĉt.

NIA POŜTO

Sandb., Jönköping. — Mono por anonceto estas sufiĉa.

Nova prol. esp. grupo petas Gekdojn el ĉl sendi PK (PM bfl), afiŝojn, esp. ŝlosilojn k.a. ekspozajojn al K-do *Tage Lau*, Kjeldgaardsvej 33, *Kopenhago*, Danio. (Ni resp. al ĉiuj).

Radio-Programo

25.IX : Minsk, 1105 m., 21. 30-21.50 : Atingoj de soveta tekniko (*same:* 27.IX., 1.X., 3.X., 5.X., 7.X.).

Ljubljana, 576 m., 19.30-20.00, parolado (*same:* 2.X.).

26.IX. : Tallin, Tartu, 298,6 m., 20.00-20.10, informoj (*same:* 3.X.).

30.IX. : Tour Eiffel, 1445 m., 15.15-15.30, pri Fontainebleau (*same:* 7.X.).

6.X. : Brno, 342, 1 m., 22.15-22.30, esp. horo.

8.X. : Stokholmo, 435 m., k relajoj, 10.00-10.30, pri la vintra laboro.

La Minska Radio-Komitato (Esperanta Sektoro), Uniwersitetskaja 16, *Minsk*, Sovetio, petas alsendi materialon por disaŭdigoj pri tutmonda ekonomia krizo, situacio de lab. klaso, strikoj de laboristaro, senlaboreco, ekon. krizo k kamparanaro, socia leĝaro, deviga laboro en kolonioj, kapit. raciigo, kontraŭmilita batalo.

L.E.A. sekcio HOORN

aranĝos dum la vintraj monatoj ekspoziciojn en la vilaĝoj ĉirkaŭ Hoorn. Sendu materialon. Rekompenco post ricevo. Adreso : *P. de Kruyff* -Merensstr. 34, *Hoorn.*

NEKROLOGO

La 28. aŭgusto mortis K-do

Georgo Upsdale

membro n-o 11.062 el Christchurch, Britio, post operacio en hospitalo. Li havis 49 jarojn k postlasis edzinon, K-dino M. Upsdale (8.044), k adoptitan fileton. La kremaciiga funebro okazis en Southampton en ĉeesto de la edzino k div. reprezentantoj de l'organizoj, al kiuj la mortinto apartenis. K-do Upsdale restis ĉiam fidela al SAT (li aniĝis en 1928) k apartenis al la Esp. Klubo de Bournemouth k Christchurch depost ĝia fondo. Li ankaŭ estis membro de l'Labor. Partio k sekretario de loka filio de Poŝtoficista Unuiĝo (IPE). La esp-istoj el Bournemouth k Christchurch malĝojas pro lia morto, bonmemoras lian kamaradecon k aktivecon k kondolencas sincere lian vidvinon. Honoron al lia memoro !

Per stulta akcidento, banante sin en en la proksimo de Bulonjo-sur-Maro, dum reveno de la Stokholma Kongreso, mortis la 8. sept.

K-do **Alberto Ozre** (Ozerée), membro n-o 12.642 k

K-dino **Suzano Gallo,** membro n-o 17.485

en juna aĝo. La Pariza grupo perdas en ili du geaktivulojn de granda valoro. K-do A.O. estis peranto de SAT en la Pariza regiono, estrarano de F.E.O., tradukinto de « Liberecana Socio », unu el la prezidintoj ĉe la Stokholma SAT-kongreso. Ambaŭ estis fervoraj propagandistoj, precipe ĉe la naturamikoj, k kursgvidantoj. Ili restados en nia memoro kiel sindonemaj k kuraĝaj batalintoj !

Pariza SAT-rondo k FEO-grupo.